

Έτος Α' Αριθ. Φύλλου 2

Διευθύνεται
Από Έπιτροπή Νέων

Έπι της βλγης:
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Γραφεία: Σουλίου 12
Τιμή Φύλλου Δραχμαί 2

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΖΩΗ

Σάν να πρόκειται περί χρησολόγων, πού είν' έτοιμοί να δώξουν από τ'ο ναό της τέχνης ή να δεχτούν τοῦτον ή κείνον τόν συγγραφέα, αυτό ή εκείνο τ'ο λογοτεχνικό είδος, οί διανοούμενοι στήν Ελλάδα πού έξασκοῦν ένα είδος κριτικής της λογοτεχνίας. ή όπως δήποτε σχολοῦνται μ' αυτή καταφεύγουν συχνά σ' επιγραμματικούς αφορισμούς περί τέχνης κι' έντυπωσικές χειρονομίες. Οί χειρότεροι χωρίς να μιιά δικαιολογία, χωρίς να νένά σύμβολο πίστεως; οί σοβαρότεροι ακολουθώντας ένα αισθητικό πρόγραμμα πολλές φορές άβασάνιστο.

Κατά τούς οπαδούς της κοινωνιολογικής σχολής ο λογοτέχνης πρέπει να δείχνη τις πληγές της κοινωνίας κι' άκόμα πρέπει να διδάσκη τόν κόσμο για καλύτερο τρόπο της κοινωνικής ζωής. Κατά τούς οπαδούς της ψυχολογικής σχολής πρέπει να μάς φανερώνη τ'α κρυφά, τ'α μυστικά, τ'α άπόρητα της ψυχής του ανθρώπου, άκόμη κι' εκείνα πού κρύβει κανείς κι' από τόν έαυτό του. "Ετσι, λέγουν, πλαταίνει τ'ο δριζών της ανθρωπίνης σκέψεως κι' ο άνθρωπος φαίνεται άχι πιά σαν περιγραμμά, αλλά σαν ένας μικρός θεός. Κατά τούς οπαδούς της ψυχαναλυτικής σχολής, πρέπει να έμβασθή σ'ο άπεσυνείδητο και να βρη εκεί τόν σκοτεινό ρόλο πού παίζει ο σεξουαλικός παράγων στή διαμόρφωση της ψυχονευρωτικής καταστάσεως του άτόμου. Κατά τούς οπαδούς της άπλής τέχνης του σχεδίου και του περιγράμματος ο συγγραφέας πρέπει να τέρπη με τ'ο παρούσασμα της ζωής πού μάς περιβάλλει, και τών ανθρώπων, όπως είναι. Οί τελευταίοι αυτοί—έλάχιστοι σήμερα—είναι οπαδοί της ήθογραφίας. Τέλος υπάρχουν και κριτικοί πού υπηρετούν σ'ο αξίωμα «ή τέχνη για τήν τέχνη», πού θέλουν μ' άλλα λόγια τήν τέχνην τελείως ανεπηρέαστη από κάθε όφελιμιστικό παράγοντα. Τ'α αξιώματα της ήθικής κάμουν συνήθως μετρίως

καλούς ανθρωπάκιδες, αλλά ποτέ δέν άναδεικνύουν τούς ήρωες της ανθρωπίνης δράσεως μήτε τούς άγιους της εκκλησίας. Τ'ο ίδιο συμβαίνει και με τ'α αισθητικά αξιώματα. Εύκολύνουν ίσως τούς καλλιτέχνες σ'ο να βροθν τ'ο δρόμο τους, αλλά τ'ο δρόμο πού είναι και π ρ ο θ υ μ ο ι και ι κ α ν ο ι να περάσουν. Οί διάφορες σχολές, πού αναφέρουμε παραπάνω, και πολλές άλλες άκόμα, αν έχουν κάποια στοιχεία ζωής μέσα τους, είναι γιατί προέρχονται κατ' εὐθείαν από τήν δημιουργικήν Ικανότητα του καλλιτέχνη, πού τούς δίνει πνοή ζωής, κι' από τις άνάγκες της ζωής πού δημιουργικές ανάλογες πνευματικές τάσεις. Γι' αυτό παθαίνεται τ'ο φαινόμενον να γελοιοποῦνται όλες οί σχολές και όλα τ'α αισθητικά αξιώματα, όταν ύπηρετούν σ' αυτές τεχνίτες της δράδες κι' όταν ή ζωή έμπνέει διαφορετικές άνησυχίες. Η τέχνη δέν έχει αισθητικά αξιώματα άπαραβίαστα αλλά διαρκώς δημιουργεί και νούργειες πνευματικές αξίες σύμφωνα με τόν Ιστορικό της δρόμο και σύμφωνα με τις «ά ναισθητικές» αξίες πού θέλονται και μ' ή εξυπηρετεί.

Ο λογοτέχνης δέν μπορεί παρά να είναι ο καθρέφτης της ζωής της εποχής του. Οά παρακολούθηση της άνησυχίας της, τις λαχτάρες της, της αγωνίας της, τις υλικές και πνευματικές επιδιώξεις της. Ο πραγματικός συγγραφέας δέν μπορεί να είναι ένας Ζωγράφος του λόγου πού ζωγραφίζει με τ'ο καπνό του τσιγάρου δακτυλιδάκια γαλανόστον άέρα. Γιαυτό σ'α έργα όλων τών μεγάλων συγγραφέων άντικρίζουμε πάντοτε τ'α βασικά προβλήματα του καιρού αυτού. Μ' άλλα λόγια ο συγγραφέας είναι κι' αυτός πνευματικό τέκνο του πολιτισμού μέσα σ'όν όποιον έζησε και ήκμασε. Καμιά φορά προπορεύεται λιγάκι, αν είναι μεγαλόφυνης άλλοτε καθυστερεί, αν πρόκειται περί ανθρώπου πού προσκολλάται νοσηρά σ'α περασμένα. Όμως αυτό δέ σημαίνει πως

μπορεί να γράφη άουραριστός με τή δικαιολογία διέξή σ'ο μιιά έποχή πού έχει χαμένη τήν Ισοροπία της. Γιατί αυτός άκριβώς είναι ο κοινωνικός ρόλος του συγγραφέα, να άποκρυσταλλώνη σ'ο λογικά καλούπια τις άναποκρυστάλλωτες, τις άσυνείδητες άνησυχίες και τάσεις του καιρού του. Γιατί δέν πρέπει να λησμενηθ'ή πώς ο συγγραφέας παίζει κι' αυτός με τόν τρόπο του τ'ο ρόλο του τ'α παιδαγωγικά μέσα στήν κοινωνία, και τόν ρόλο αυτόν θά τόν παίζει κυρίως για τούς συγχρόνους του. "Ετσι Ιστορικά, πρέπει να κρίνονται και να εξετάζονται τ'α λογοτεχνικά έργα. "Αν ο Γκαίτε ζούσε σ'όν καιρό μας, ή ανθρωπότης θά γνώριζε βέβαια έναν έξίσου μεγαλοφυή Γκαίτε, αλλά πόσον διάφορο σ'τις καλλιτεχνικές τάσεις του.... "Επειτα άπ' όλα αυτά προβάλλει άυτόρημητα τ'ο ερώτημα. Τι είδους ή πειρωτική λογοτεχνία μπορεί ν' άναπτυχθ'ή σήμερα, έπεισούμενος μερικόν; Ο σύγχρονος Ηπειρωτής συγγραφέας τι θά επιδιώξη; Ποιά μερφοτικά στοιχεία θά βρη σ'ο χωρίο τ'ο Ηπειρωτικό ή εις τήν πόλη; ΟΚρυστάλλης Χρηστοβασίλης μετά Ηπειρωτικά διηγήματά του έπαιξαν τ'ο ρόλο τους σ'ο μιιά έποχή τους προς κάθε ζωντανό υλικό του τόπου προς κάθε τι πού μπορούσε να δώση υλικό για τή δημιουργία του νεοελληνικού πολιτισμού, πού πριν δέν ήτανε. Κι' είναι βασικό παιδαγωγικό αξίωμα αλλά και κοινωνικό μαζί πώς ή γνώση του κόσμου έξαρτάται από τή γνώση του σπιτιού μας. Αυτή ήταν ή τάση του καιρού όταν άναπήδησαν ο Κρυστάλλης κι' ο Χρηστοβασίλης. Γι' αυτό κι' οί σύγχρονοί τους πεζογράφοι — Παπαδιαμάντης, Καρναβίτσας, Μωραΐτίδης, Λυκούδης κτλ. — είναι όλοι ήθογράφοι. Δημοτικισμός, λαογραφία, ήθογραφία δημοτικά τραγούδια γνώση του ελληνικού υπαίθρου, ήταν τ'α πρώτα υλικά πού έζήτησαν οί λόγιοι και πού ηύραν πιά εύκολα, όταν έπαψαν

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τ. Σ. «Τέχνη και ζωή»
Π. Λυρίτη: «Όταν στεκόμουν άχωνος σ'ο χάος» (Διήγημα).

Χ. Χρηστοβασίλης: «Η γέννηση ενός ήρωα» (Διήγημα) Κ. Μιχαηλίδης: «Τ'α πανηγύρια μας»

Γιωσέφ Έλιγιά: « "Άσμα Άσμάτων»

Ποιήματα: Τάνης Σιωμόπουλος, Γιάννη Πινδέα, "Όλμου Περάνθη κ. λ.

Χρ. Χρηστοβασίλης, «Όμνος εις τήν έλευθερία» (ποίημα)

Κ. Μιχαηλίδης «τ'α προεδριλίκια μας».

Αί έπιστολαί μας.

ηθέλησαν να π'αψουν να μιμούνται ξένα πρότυπα. "Ωστε δέν πρέπει να νομιζόμεδι άπετέλεσε ήπειρωτική ήθοσπάθεια ή ήπειρωτική ήθογραφία του Κρυστάλλη και του Χρηστοβασίλη, αλλά μιιά καλλιτεχνική δημιουργική εργασία άυστηρά καθορισμένη μέσα σ'ο πλαίσιο τών πνευματικών τάσεων της Έλληνικής κοινωνίας του καιρού των. Σήμερα ή ζωή άλλαξε τ'ο Χωρίο, εκτός πού δέν είναι πιά τ'ο ίδιο, γιατί ξενοδόχηκε τή παλιά Ιδιότητα του, δέν προσφέρει πιά και μεγάλα πράγματα. "Όσοι λένε δι'αυτός ένθουσιάζουν αισθητικά ή άνάγνωση ενός λαμπριάτικου γλεντιού άπατώνται. Μας ένθουσίαζε κάποτε, αλλά δένείταν τ'ο άρνι της σούβλας πού μάς έφερε τόν ένθουσιασμό. "Ηταν ή Έλληνική ζωή πού πρωτοφανερώνονταν άπλή και άβολη μες από τ'α πρώτα ελληνικά βιβλία, μ' ελληνικόν ύλικό. "Ωστε προτού μιλήσωμεν (για τήν ήπειρωτική ήπειρωτική διάνοηση άς έρευνήσωμε να βροῦμε ποιά πράγματα θά εκμεταλλευθ'ή αυτή ή καινούργια διάνοηση μέσα σ'ο πλαίσιο της Έλληνικής ζωής γιατί κατά τήν γνώμην μας ξεχωρίσ'η ήπειρωτική ποίηση και πεζογραφία δέν μπορεί ν' άνοβολήση.

Τ. Σ.
ΤΑΚΗΣ ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ,”

Δεκαπενθήμερο λογοτεχνικό περιοδικό

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικοῦ Δρχ. 50
Ἐξωτερικοῦ Δολ. 3

Χρηματικά ἐμβάσματα:
ΓΙΩΡΓΓΟΝ ΧΗΤΑΝ
«Ἡπ. Φύλλα» Ἰωάννινα

Κάθε ἀπόδειξη πληρωμῆς πρέπει νὰ φέρη τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικικοῦ

Τὸ περιοδικὸ εἰς κανὲν ἀποστέλλεται δωρεάν.

Διευθυντῆς Τυπογραφείου
ΧΡΟΝΗΣ ΝΤΑΓΙΟΣ

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ἦάνε κάμποσοι μῆνες πούστην Ἀθήνα ἰδρύθηκε διευθυνόμενον ἀπὸ τὸ διαλεχτὸ διηγηματογράφου κ. Μελεῆ Νικολαΐδη ἕνα γραφεῖο πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὁ κ. Νικολαΐδης ἐνεργητικὸς πολὺ καθὼς δείχτηκε ἀπὸ τὴ μέχρι τώρα δράση του θέλησε σε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ ἑλληνικὰ Γράμματα μετὸν πιὸ καλὸ τρόπο. Τὸ πρόγραμμά του σὲ λίγα γράμμων, καθὼς ὁ ἴδιος γράφει εἰς τὸ ἐξῆς: 1) Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ καὶ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ πνευματικοῦ του ἐπιπέδου. 2) Ἡ ἐνίσχυση καὶ ἡ ὀψηση τῆς ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. 3) Ἡ δημιουργία μιᾶς εὐρύτερης καὶ ἀνώτερης πνευματικῆς ζωῆς. 4) Ἡ παρακολούθησις καὶ ἡ μελέτη τῶν πνευματικῶν προβλημάτων τῆς χώρας. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα μέσα ποὺ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν του τὸ «Γραφεῖο» ἔθεσε καὶ τὸ ἀκόλουθο: «Τὴν ἄμηση καὶ διαρκῆ ἐπικοινωνία μετὴν ἑλληνικῆ ἐπαρχία καὶ τὴ δημιουργία σ' αὐτὴν πρὸ πάντων σ' αὐτὴν μιᾶς ἀνώτερης πνευματικῆς κινήσεως».

Ὁ κ. Νικολαΐδης μαζί μετὸν κ. Χάρη, τὸν κ. Ζώρα εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους διανοοῦμενους ποὺ δόθηκαν στὴν ἀνύψωσιν τῆς ἐπαρχίας. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ βλέποντας τὴν πνευματικὴν μας παραλυσίαν, τὴν ξένη πρὸς

ΟΤΑΝ ΣΤΕΚΟΜΟΥΝΑ ΑΦΟΝΟΣ ΣΤΟ ΧΑΟΣ...

Ὅταν ἀρχίζε νὰ πέφτ' ἡ νύχτα, λίγο-λίγο, χιλιάδες, μυριάδες φῶτα ἐνοιῶθα ν' ἀνάβουν πέρ' ἀπὸ τὰ δεῖο κι' ἔρημο λιμάνι μου, τὰ νοιωθα νοσταλγῶντας τὰ μακρὰ, σὲ μιὰ ἀπόστασιν μακρυνὴ πολὺ ἀπὸ μένα, σὲ μιὰ ἄλλη ἄκρη, ποῦ νὰ ξερα βέβαια ἐγὼ, μακρυνὴ ἀπὸ κεῖ κι' ἀνεξερευνήτη... Μὰ ὁ καθένας μετὸ ριζικὸ του κι' ὁ καθένας μετὴν τύχη του. Ἐκεῖ εἶχα καταλήξει κι' ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῶ βέβαια ἀνάλογα ἀρκετὰ μετὸ περιβάλλον μου ἐκεῖνο. Ναί, ἀπὸ καιρὸ τώρα ζοῦσα μόνος, ἐντελῶς μόνος... Κουρασμένος ἀπ' τὸν κάματο καὶ τοὺς μὲχθους τῆς σκληρῆς ζωῆς μου ποῦχα περάσει, χαμένος στὶς σκοτεινὲς σκέψεις μου, συντριμμένος σκληρὰ ἀπ' τὶς ἐλπίδες μου ποῦχαν χαθῆναι γιὰ πάντα καὶ τὶς ὑποσχέσεις μου ποῦ δὲν εἶχαν βγῆ ἀληθινές, εἶχα ἀποτραβηχθῆ στὰ πόμπερ ἐκεῖνο καὶ σιωπηλὸ λιμάνι... Μὰ ἡ σιωπὴ του ἦταν ἀβάστακτη—μαρτύριο ἀληθινὸ γιὰ μένα.... Γεμάτη ἀπὸ συμφορὰ καὶ δυστυχία ἡ μικρὴ ζωὴ μου πῶς μπόρουσε ν' ἀνθέξῃ ἔτσι;

Στὴν ἀρχὴ μοῦ πείραζε τόσο τὰ νεῦρα, ποῦ ἔφταναν στὸ σημεῖο, κι' ἔλεγα νὰ τὰ παρήσσω Θεέμου, ὅλα ὅπως εἶναι καὶ νὰ φύγω, νὰ φύγω κρυφὰ, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσω κανέναν γιὰ τὴν πράξιν μου αὐτὴ καὶ νὰ κατορθώσω νὰ γλυτώσω ἑτοίμιὰ γιὰ πάντα ἀπ' τὸ μαρτύριό μου ἐκεῖνο, ποῦ ἐνοιῶθα νὰ μοῦ ἀχρηστεύῃ τὴ ζωὴ καὶ νὰ μοῦ τὴ φαρμακώνη πειδὸ περισσότερο....

Εἶχα πετύχει μιὰ δουλειὰ ποῦ ἔπρεπε νὰ μένω νύχτα καὶ μέρα ἐκεῖ, στὸ ἴδιο μέρος χωρὶς νὰ τὸ κουνᾶω βῆμα διόλου

κάθε πνευματικὸ γεγονός ἐπαρχία βάλθηκε νὰ τὴν ἀνυψώσῃ καὶ νὰ τὴ φέρῃ στὸ ἐπίπεδο τῆς πρωτεύουσας.

Τέτοιες προσπάθειες—θύσιες δὲ μπόρουν νὰ μὴ συνοδευθοῦν ἀπὸ μεγάλη εὐγνωμοσύνη καὶ ὄχι μόνον ἠθική, καθὼς γράφει ὁ κ. Νικολαΐδης, ἐνίσχυση ἀλλὰ καὶ ὀλική.

ἀπὸ καί. Κληρονόμησα στὸ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τὴν ξύλινη παράγκα μου, στὴ (σκάλα) κοντὰ ἐκεῖ, ποῦταν φκιαγμένη λὲς ἐπὶ τοῦτο ἀπὸ πελοισάνιδα, πρόχειρη-πρόχειρη, κι' ἄραξα ἐκεῖ γιὰ τὰ κκλὰ. Σκοπὸς μου ἦταν νὰ ἐλέγχω τὶς θάρκες ποῦ θάρχονταν φορτωμένες πέρ' ἀπ' τὰ γύρω κι' ἀντικρυνὰ χωρὶς μὴπως φέρνουν τίποτε λαθραῖα.

Στὴν ἀρχὴ αἰσθάνθηκα μιὰ πίεσιν, τὴν ἐνοιῶθα ὀλόγυρά μου, φοβήθηκα τὴ μοναξιά μου, ἐκείνη, μὰ ὕστερα κατόρθωσα νὰ ἐπιβληθῶ στὸν ἐκυτὸ μου καὶ προσπάθησα νὰ τὴ συννηθίσω. Εἶχα καταλήξει μάλιστὰ νὰ σκοτώνω τὶς ὥρες μου, περπατώντας συχνὰ μετὸ σκυμμένο τὸ κεφάλι, σιωπηλὸς στὴν παραλία βίχωντας λὸξὲς ματι εἰς πότε—πότε, ποῦταν ὀλομῆσος στοὺς διαβάτες ποῦ τύχαινε νὰ περάσουν ἀπὸ κεῖ...

Σὲ τέτοιες ὥρες ὑποῦλες, καὶ ὑστερουμένες ἀπ' τοῦ χρόνου τὴν τροχὸν, σὸν τὶ τάχα νομίζεις πῶς πασχίζεις νὰ σκεφθῆς; Ἐ; τίποτε ἀπολύτως τίποτε... ναί, δὲν ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ σκεφθῆς τίποτε... Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔκανα καμμιὰ σκέψιν ἐκείνη τὴν ὥρα. Δὲν κατώρθωσα καθόλου νὰπομονώσω τὴ σκέψιν μου οὔτε στιγμῆ. Ζαλιζόμενα, τίποτε ἄλλο δὲν ἔκανα, κουραζόμενα, ἀνάσaina θαρεῖα... Ἐνοιῶθα τὸ κενὸ τοῦ ἐκυτοῦ μου μέσα πρὸς μεγάλο ἀπ' τὸ κενὸ τοῦ ἀδειοῦ ἐκεῖνο λιμανιοῦ...

Ἀκίνητες, δεμένες στὴ σειρὰ, οἱ ἀπλωτὲς ἐκείνες γκαρσονιέραι—συντρόφισσές μου—καθὼς βούβαιναν μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια μου ἔμοιαζαν στὰ θολὰ πάντα τὰ νερὰ καὶ σιγανοκινούμενα μετὴν καταχνιά σὸν γκριζὰ ὄνειρα ἐρώτων ποῦ εἶχαν χαθεῖ γιὰ πάντα... Τὸ βράδυ ὁ ἥλιος καθὼς βασίλευε πέφτοντας ματωμένος πέρα, μακρὰ στὴ θάλασσα παίρνανε ἕνα μουντὸ μυστηριακὸ τόνο....

Ἐνοιῶθα πῶς ἤμουν ὀλομόναχος, πολὺ μακρὰ ἀπ' τὸν κόσμον, δὲν ἀκουγόταν τίποτε παρὰ ἕνας ὀόμβος γιὰ μένα μα-

κρυνὸς δεξιά.

Στὸ θόλωμα τῆς νύχτας ποῦπεφτε μιὰ θανατερὴ ἀτμόσφαιρα ἀπλωνότανε γύρω μου ποῦ μοῦ ἔφερνε ἀνησυχία.

Ὁ ἀγέρας ποῦ φυσοῦσε ἐνοιῶθα νὰ μάγγιζῃ, νὰ με ψαχουλεύῃ καὶ νὰ προχωρῇ σιγὰ—σιγὰ καὶ νὰ φεύγῃ. Σκεπτόμουν τὸν ἐκυτὸ μου, ἕνα κουρέλι στὸ περιθώριον τῆς ζωῆς ἀρρωστημένο καὶ συχαμερὸ... Λίγα λαμπιόνια ποῦηταν μόνον ἐκεῖ στὸ βάθος σκόρπια, σὸν πυγολαμπίδες μετὰ μὲρδ φῶς τοὺς παράστεκαν στὸ μαρτύριο ἐκεῖνο, ποῦ γινόταν ἀνάμεσα σ' ἐμένα καὶ στὸ σὺμπαν.

Ἦμουν ὁ ἀφαλὸς τῆς νύχτας; Δυὸ οὐρανοὶ, πάνω καὶ κάτω ἀστέρια καὶ γὼ μετέωρος! Μιὰ τέλεια ἀδιαφορία... Ἦνρε πόμουν ποῦ εἶχα χάσει τὴ δύναμιν ἐκείνη ποῦ μοῦ ἦταν ἀπαραίτητη καὶ μοῦ χρειαζόταν νὰ ξαναγυρίσω στὸν κόσμον μέσα πάλι... (Σ' ἐνα τόσο δὲ ἀνθρώπικη, σκεφτόμουν, θρέθηκε νὰ πέσῃ τὸ βάρος ὀλου τοῦ κόσμου...)

Ἡ γῆ μετὸν τραβοῦσε βλαία—ἔτσι τὸ νοιωθα πάντα—καὶ τὰ πόδια μου ὅσο πῆγαιναν καὶ πατοῦσανε πειδὸ θαρεῖα ἀπάνω της. Πόσο σκληρὸ ἀλήθεια πῶς, νὰ μένη κανεὶς μόνος του χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαῖν αὐτὸ ἐντελῶς μόνος του!...

Ὅρθωνα τὸν ἀφανισμένον μου ἐκυτὸ, πάλευα νὰ χαλιναγωγῆσω τὰ νεῦρα μου ποῦ χυμοῦσαν νὰ με πνίξουν, δὲν τὸ κατώρθωνα... Κι' ἡ θάλασσα πέρα, ὀλόσια, σὸν κάμπος δίχως ἕνα σημάδι. Ἐνοιῶθα πῶς δὲν ὑπῆρχε κανένας πειδὸ δεσμός μου μ' αὐτὴ, ποῦ θὰ με κρατοῦσε κοντὰ της. Τὸ θράδυ σὸν στριμωχόντανε ἀπαίσια ἔτσι—ἀκουόντανε ὁ βλαῖος κρότος της κι' ἡ πάλιν της μαζί—λὲς κι' ἤθελε νὰ μοῦ μεταδώσῃ ἔτσι ὅλα τὰ θάρβαρα ἔνστικτα τῆς ταπεινῆς ὑπαρξῆς της!

Ἐτσι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβαινα, λίγο—λίγο, ἔσβυναν ἔνας—ἕνας ὀοὶ δεσμοὶ μου μετὸν κόσμον...

Σὸν ψίχουλα μετὸ κεφάλι.

λι οί σκέψεις μου, κομματιασμένες χυνόντουσαν στο κενό. Τό πάν μέσα μου άδειαζε, πέθαινε...

‘Ο, τιδήποτε και νάρχιζα να σκέπτομαι ύστερα από λίγα λεπτά ή τρομαγμένη μου σκέψη σταματούσε...

Κράταγα στο χέρι μου πάντα το τοιγάρο και κοιτούσα κατακίτρινος, με άπορία σχεδόν με φρίκη... Κάρφω να τή μάτια μου μακρύνω, θαρρούσες έκεινη την ώρα περνούσε ένας άλλος κόσμος σκοτεινός και βαρύς και μου μιλούσε με στοργή, που δεν μπορούσα εγώ να νοιώσω πειά. Κοίτταζα τον κύρηνό δίχως χάδι κι' ανάμνησες χαρούμενες μουρχόντανε... ‘Ηρεμία... τίποτε άλλο εκεί, δλόγυρά μου... τίποτε... Και γώ ένα φτωχό συντρίμμα, μόνο, παραπεταμένο κοντά στην παραλία, με τό παραπονοστά χαρακτηριστικά πάνω θαθεία χαραγμένο, ήμουν ένας ξεκοσμένος πειά έντελώς από τον κόσμο και τη ζωή, που με χωρίς κανένα οίκτο ή άπονιά της και τό μανιασμένο κύμα της με πέταξαν εκεί, να ζω έτσι μόνος κι' άναυδος και με χωρίς πειά κανένα σκοπό κι' ίδια.

Μπρός μου νυσταγμένη άπ' τό ήλιοσασίλεμα ή μεγάλη παραλία, βουβή, δίχως ψυχή φάνταζε άνόητη μπροστά μου πόσο άνόητη!... Κι' όσο άργούσε ο ήλιος, σ' όλα αυτά, τόσο φαινόταν και πειά άχρηστη ή ζωή τους μαζί του... Κι' άθελα σφαλούσα τή μάτια μου σ' ένα άγριο παραλογισμό... Τίποτε δέν έννοιωθα να μοιάζω έτσι και σέ κάτι με τον δικό μου έαυτό... τίποτε, άπολύτως τίποτε, άλλοιά μου!... θαρρούσες κι' ήμουν ξένος...

‘Η νύχτα δέν μου μιλούσε πειά για μεγαλεία άπέραντα μιά στενοχώρια με όφανε μεγάλη, δυσάρεστη, ένοχλητική, μιά θλίψη, μιά φρίκη άπ' την όποια και νάθελα φεύγοντας πλέον κάπου δέν ήθα μπορούσε να γλυτώσω...

‘Απόφευγα να κυττάξω πρός τό μέρος όπου σιωπηλά και φριχτά έξακολουθούσαν να τρεμοσδύνουν τή φανάρια...

‘Απ' τή θάλασσα, άκατάπαιστα φυσούσε δροσερός άγέρας..

Ποιός περισσότερο από μένα μάσησε και ξαναμάσησε

ΣΤΟΝ ΑΡΙΣΤ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟ

‘Η μοίρα, που οδηγεί τον έρμίοσπίτι
μ' έφερε, Προβελέγγιε, στο νησί σου.
Σέ ήθελα λευκόν, ένάρετο πρεσβύτη
καθώς σέ μιά γωνιά του παρθείου.

Δίνεσαι πλούσιος ως και σέ μιά σκήτη
στην φύση και στον άνθροπον
κι' ένώ είχα φτάσει μ' άστάσία αλήτη,
θέλω να μείνω πλάι σου, σάν παιδί σου.

Μοιάζεις μ' έναν σοφόν άρχοντα πρός
όπ' άγναντεύει πέρα άπ' τό πρεβάκι
και ειρηνικά τή χώρα έξουσιάζει.

Στην πολιτεία της έννοιας έξαπανάω,
άλλά με παίρνει αλλιώτικον
με κάτι άπ' τό δικό σου μεγαλειό.

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

την άπελπισία της ζωής του; Κι' αυτή την ώρα έτσι που κάνω την ξαναμασώ, δέν είναι έτσι; Μ' άρέσει έξ' άλλου να πλησιάζω στην καταστροφή, μέσα στην άβυσσο που ύπάρχει μέσα μου... Παραδέρνομαι χωρίς προσπάθεια...

Πρόστυχο και κοροϊδευτικό ήτανε τό μήνυμα της ζωής μου τότε, ο άχός του κόσμου εκείνου...

Στό δρόμο που όδλεπα φρικτές, παραίσθησες άντλούσα, δράματα, άπ' τους μακρυνούς κι' άπ' θανούς άντικατοπτρισμούς εκείνων που λαχταρούσα... που ποθεύσα!... Θεριά άνήμερα οι πόθοι και οι καύμοι μου... ‘Αχ, κόμπο θαρρείς ξανά να μου θάνουν στο λαιμό μου, δδυνηρό!...

Στέκει δυι ξεφεύγει, αλήθεια, άπ' τή χέρια του καιρού και του θανάτου, στέκει στού καθενός μας τό μυαλό μέσα, δε φεύγει, στέκει, σάν πτώμα άταφο, ως τό τέλος της ζωής μας..

‘Η θλίψη που πέρασα, εκεί, νωπή άκόμα, μέσα μου, με ζω, δέν παύει άκόμα να με κερώνει...

ΠΕΤΡΟΣ ΔΥΡΙΤΗΣ

ΟΜΟΡΦΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ...

‘Ομορφη κόρη του βουνού, ροδόκαλλη βοσκούλα,
που συγγενεύεις με τις πιό περίμορφες του λόγγου,
με τις άφίλητες Σωθιές, τις άγγιχτες Νεραίδες,
νάξερές τον τρανό σεβντά που λυώνει την καρδιά μου
όντας σέ βλέπω στην έρμιά να β. σκης την κοπή σου,
για στή βρυσούλα τό ταχύ ο άδωγερινός σά σκάει,
τό χρυσαφένιο δειλινό στο ρέμμα, για στή σ'άλο!...
‘Οντας ζυγώνω τό φτωχό να σε καλημερήσω
Και να σου πώ τον άσβυστο καύμο, βουνό τον πόνο,
σύ μου θυμώνεις άπρεπα, σκληρά με παραπέριεις.

Γιατί, γλυκειά μου κορασιά, γιατί, γαϊτανοφρούδα,
σά μ' άντικρύεις χάνεσαι σάν άγριοπεριστέρα;
Μή μου κακιώνεις, πέρδικα, μή χολοσκάς, τριγόνα,
μή μου προγγάς, μή σκιά, εσαι, στο λόγγο μή μου φεύγεις.
Μή μου μαραινεις τ'όμορφο λουλουδι της άγάπης!

Πόσες λαχτάρες μέσα μου ξυπνούν και πόσους πόθους
τ' άταίριαστα τή νιάτα σου, τ' ασύγκριτά σου κάλλη!
Μή πηλαλάς, λαφίνα μου, μανάρα μου, μή τρέχεις.
Τό λυγρό σου τό κορμί, τ' όμορφοκαμωμένο,
ο γαλατένιος σου λαιμός κι' ο άμάλαγός σου κόρπος,
τή μάτια σου τή δλόφωτα, τή δλόξανθα μαλλιά σου
και τή χειλάκια τή δροσά, τή καταματωμένα,
που λές και τάνε φράουλο ή τροφαντό κεράσι,
οι άμέτρητες οι χάρες σου κι' οι τόσες όμορφιές σου,
όλα μιλούν και κλαίγουνται κι' όλα διψούν για άγάπη!

Νά ιδής γιοριάσι πρόσχαρο που θάχη ή πλάση άπόψη!
Τ' άπόβραδο, περιλαμπρος σά βγή ο 'Αποσπεριτης
κι' άπλώση ή νύχτα ή ξάστερη δλη όμορφιές και μάγια,
έλα στην άκροποταμιά, στο φρούδι από τό βράχο.
Θ' άναστενάξουν τή κλαριά σ' δλόδροσο τ' άγέρι,
σιγαλινό θά σέρεται στή πόδια τό ποτάμι,
στο πλάι μας ψιθυριστά θά σειέται ο καλαμιώνας
άντιπερα θ' άκούν κυπριά, φλογέρες θά τό λένα,
πασίχαρα θά λάμπουνε στήν σδρανό τ' άστέρια
κι' έμεις τή δυό, ματάκια μου, τή ποδοπλανταγμένα,
τ' ά πιούμε άπ' τ' άσημόχειλο ποτήρι της άγάπης!

«Λουλούδια του Πίνδου»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΝΔΕΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΠ' ΤΑ "ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ,,

Σέ ξαναβλέπω, λιόκαλη Παμβώτιδα και πάλι,

—‘Αχ βλογημένο, ριζικό!—

Κι' ή γαλήνη ψυχούλα σου μου ξαναλέει αγάλη
Κάποιο κρυφό της μυστικό.

Λιγόμερος ο χωρισμός, γλυκύτατη λιμουύλα,

Μά όστόσο τι μαράζι, τι καύμός!

Κι' όσες στιγμούλες διάβηκα μακρύνά σου, ποιά τρέμού'α
Στά σπλάχνα και τι σπαραγμός!

Σέ ξαναβλέπω, λιόκαλη Παμβώτιδα και πάλι.

—‘Ω, άντιφεγγιά του 'Ιδανικού!—

Κι' άναγαλλιάζει μου ή ψυχή στο πέτρινο άκρογιάλι
Και στο αιδέριο Πνέμα του γλαυκού.

Θεία σιγαλιά του δειλινού! Μέσ' του όνειρου την άχνα

Πλάι σου του πόθου άναμετρώ την κάθε άνατριχίλα.

Μπάλαμο τ' άγεράκι σου, λιμουύλα μου, στή σπλάχνα.
Τραγοῦδι μυστικόλαλο μεσ' της καρδιάς τή φύλλα.

Θεία σιγαλιά του δειλινού! Έκστατική δλη ή πλάση.

Μεσ' τό χρυσό άντιφεγγισμα και στού γλαυκού τό θάμα

Γροσκάει της άφραστης στιγμής τό σιωπηλό γιοριάσι

Ένώ ή ψυχή μου δέεται και γελοκλαίει άντάμα....

ΓΙΩΣΕΦ ΕΛΙΓΓΙΑ

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΕΝΟΣ ΗΡΩΑ

(Συνέχεια και τέλος)

—Μή καπετάνιε μου! (τοῦ ξαναφώναξε πάλε ὁ Φῶτος). Μή, πατέρα μου! Δὲν ἀρνῆθηκα ποτὲ νὰ πάρω τὴν θυγατέρα σου! Τὰ στεφάνια μας θὰ σκεπάσουν κάθε μας σφάλμα....

Ὁ καπετάν Δῆμος εἶχε πετάξει πλεία καταγῆς τὸ ντουφέκι του καὶ τὰ πιστόλια του, γιὰ νὰ μὴν τὸν βραχύνουν, κι' ἔσυρε τὸ σπαθί του. Λίγα βήματα τοὺς χωρίζαν τὸν ἕναν ἀπὸ τὸν ἄλλον....

—Γυιέ, τῆς πουτάνας (φώναξε ὁ καπετάν Δῆμος), Κάνε τὸν σταυρὸ σου γιὰ ὑστερη φορὰ!..

Ὁ Φῶτος, βλέποντας ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά τὸν καπετάν Δῆμο νὰ τῶρχεται κατ' ἐπάνω του σὰν θεριὸ, σὰν ὠργισμένο σύννεφο ποῦ σέρνει μέσα του τὴν φωτιά καὶ τὴν ἀνεμοζάλη, κι' ἀκούοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν βαρεῖα βροσιὰ γιὰ τὴν μάννα του, καὶ μὴ ἔχοντας πλεία καμμιὰν ἐλπίδα νὰ τὸν καταπραυνήσωτε νὰ ῥίξει κἀτω τὸ φθινὸ τοῦ σπαθί, κι' ἔτσι, καθὼς εἶταν λαβωμένος καὶ κλονίζονταν νὰ πέση κἀτω, σὰν ἀνεμόδαρτο κυπαρίσσι, ἔσυρε κι' αὐτὸς τὸ γιγατῆμα του, καὶ δέχτηκε τὸ πρῶτο χτύπημα τοῦ καπετάνιου του, κι' ἄρχισε μιὰ φοβερὴ μονομαχία...

Σ' αὐτὸ ἐπάνω, τὰ παλληκάρια, ποῦ βρίσκονταν ἐκεῖ, μὴν γνωρίζοντας γιὰ τὴν γέννησιν αὐτῶν, καὶ μὴν ξέροντας ποιοιοῦ ἀπὸ τοὺς δυὸ νὰ πάρουν τὸ μέρος, στέκονταν μὲ τὰ χέρια ἀνεργὰ καὶ περιμένανε περιλύπη τὴν καταστροφή, γιὰ τὴν σέβονταν τὸν καπετάν Δῆμο, ὡς καπετάνο τους, κι' ἀγαποῦσαν τὸν λεβέντη κι' ἀντρεῖο Φῶτο, σὰν ἀδερφό τους, κι' ἂν δὲν εἶταν ὁ Φῶτος, οὔτε ἕνα παλληκάρι δὲν θὰ μπορούσε νὰ φάη φωμὶ μὲ τὸν ἄγριο καὶ σκληρὸν Δῆμον Μπλακιᾶν...

Σὰ λίγες στιγμὲς, καταπετάνος καὶ πρωτοπαλλῆκαρο εἶχαν σωριαστῆ καταγῆς ἀπὸ τὰ χτυπήματα, πῶδινε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλουνοῦ, κι' ὅπως εἶταν σωριασμένοι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν

ἄλλον, κι' ἔτρεχαν καὶ τῶν δυοῶν, τὰ αἵματα, σὰν βρῦσες κἄποτε σηκώνονταν ἀργὰ-ἀργὰ τὰ δυὸ καταμτωμένα χέρια, ποῦ χούφτιαζαν ἀκόμα τὸ σπαθί καὶ τὸ γιγατῆμα, καὶ χτυποῦσαν ἀκόμα τὸν πλκινὸ τους, μὲ τὴν ὑστερνὴ τους δύναμη, ποῦ τοὺς ἔφευγε μὲ τὸ ὑστερνὸ τους αἷμα.

Τὰ πρόσωπά τους, καὶ τῶν δυοῶν, εἶταν μακελλεμένα, τὰ κεφάλια τους ἀνοιγμένα, τὰ μάτια τους σκεπασμένα ἀπὸ τὸ αἷμα, καὶ τὰ μουστάκια τους καὶ τὰ δασοτριχωμένα τρήθια τους αἱματοποτισμένα. Δὲν πέρασαν παρὰ λίγες στιγμὲς ἀκόμα, κι' οἱ ψυχὲς τους φτεροῦγισαν μὲ τὴν ὑστερνὴ τους αἱματοσταλαμμάτια.

Τότε τὰ παλληκάρια ἔκαναν κύκλο γύρα-γύρα στοὺς σκοτωμένους, κλαίοντας καὶ γιὰ τοὺς δυὸ... Ἡ Μέρα πῆδη σε τραχάτη πίσω ἀπὸ τὸν ὄρζοντα, συκινημένη ἀπὸ ἕνα τέτοιο ἄγριο θέαμα, καὶ πρόβαλε ἡ Νύχτα καὶ τὸ σκέπασε μὲ τὰ μαῦρα φτερά της.

Τὸ τρομερὸ διπλοφρονικὸ διαλαλήθηκε ὀληνύχτα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοῦ ἀρματωλικοῦ τοῦ ἀρματωλικοῦ τοῦ Ραδοβυζιοῦ, καὶ σ' ὄλα τ' Ἀρματωλίκια, ποῦ συνώρευσαν μ' αὐτὸ γύρα-γύρα, κι' ὅταν ἔδωκε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα του, ἔτρεξαν ὄλα τὰ χωριά τοῦ Ραδοβυζιοῦ μὲ τοὺς παπάδες τους, κι' ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς τὸν ἕναν κοντὰ στὸν ἄλλον, μαζῆ μὲ τὰ φονικά τους ἄρματα, ποῦ τὰ κρατοῦσαν σφιχτὰ στὲς κοκκαλιασμένες τους δεξιὰς πλάμας. σὰν νὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ξακολουθήσουν τὸν πόλεμό τους καὶ στὸν Κάτω-Κόσμο!

Ἦταν συνήθεια τότε, καὶ συνήθεια ἡρωϊκὴ νὰ θάφτουν τοὺς Ἀρματωλοὺς καὶ τοὺς Κλέφτες, καθὼς καὶ κάθε ἀντρεῖον μὲ τ' ἄρματά του.

...Τέσσερες μῆνες ὑστερὰ ἀπὸ τὸν σκοτωμὸ τοῦ καπετάν Δῆμου Μπλακιᾶ καὶ τοῦ Φῶτου, στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἀι-Γεωργιοῦ, ποῦ βρίσκεται ἀπάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαυρομμάτι τῶν Ἀγράφων, δυὸ μόλις ὄρες ἀπὸ τὰ Τρίκκαλα, ἡ Γκόλ

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΜΑΣ

Σὰν τὸ καθάριο καὶ κρουνὸ ταλλένιο νερὸ τῆς βρύσης, ποῦ κυλάει ἀπαλὰ καὶ μὲ χάρη ποτίζοι τὰς τοὺς κήπους καὶ τ' ἀνθοκήπια τῶν ροδαλῶν κοριτσιῶν, ἔτσι ἀπαλοήσυχὰ κι' ὁμορφα περνάει ἡ ζωὴ στὰ χωριά, ποῦ ὁ ψεύτης καταλύτης πολιτισμὸς δὲν ἔξπλωσε ἀκόμα τὸς φτεροὺς του. Περνάει ἔτσι ἀπαλοήσυχὰ κι' ὁμορφα γιὰ εἶναι ἀγνὰ ἀθώα καὶ τὰ ἔθιμά μας καὶ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν καὶ τὴν ἀγνότητα τῆς Ἑλληνικῆς δημοφιλῆς μόνο στὰ χωριά μπορεῖ κανένας νὰ τὰ δῇ νὰ τὰ νοιώσῃ καὶ νὰ τὰ ἀισθανθῆ ζωντὰ, βαθεῖα καὶ μὲ πραγματικὴ συγκίνηση. Καὶ περισσότερο τὴ σφραγίδα, τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἐθίμων αὐτῶν τὴ βλέπουμε στὰ πανηγύρια μας καὶ στοὺς χοροὺς μας. Δὲ βλέπουμε μονάχα τὰ ἐλαφρὰ κατήματα καὶ τὴν ἀπλὴ διασκέδαση. Βλέπουμε τὴν περίφανη λεβεντιὰ τῆς νεότητος καὶ τὴν παρθενικὴ καλλονὴ τῆς χωριατοπούλας. Κορίτσια ποῦ δὲν ἔφθασαν ἀκόμη ὁ καιρὸς ν' ἀναδώσουν τὴν εὐωδιὰ τοῦ ἀνθους τῶν ἡ καὶ νέες γυναῖκες γεμάτες δροσιὰ καὶ ζωὴ, ποῦ ὄλες οἱ ἔνες τῆς δημοφιλῆς τους ἔρροσκολοῦν τὴν εὐτυχία. Βλέπουμε πρόσωπα νὰ ὠχρῶν ἀπὸ διασταύρωσιν βλεμμάτων. Βλέπουμε τὸν καθένα καὶ τὴν καθεμιὰ ν' ἀμιλλᾶται σὴν ἐπίδειξιν τῆς λεβεντιᾶς, τῆς δημοφιλῆς, τῆς ἀρχοντιᾶς καὶ τῶν τόσων ἄλλων χαρισμάτων τους. Βλέπουμε παρθένας καὶ νιὲς γυναῖκες κυπαρισσόκορες μὲ τὸ κεφάλη ψηλὰ, ποῦ ἀφίνει νὰ προβάλλῃ λεύτερος ὁ λαιμὸς τους— κρῖνο δροσερὸ κι' ἀνθισμένο ποῦ λέει κι' ὁ ποιητῆς—νὰ παίζουν ἀνάερα τὸ μαντήλι, λυγρὸς κι' ἀναγυρτὸς μὲ μιὰ χάρη ἀνελπῶτη καὶ μὲ τὰ μαλλιά τους ἀνυπόταχτα μερικὲς— χρυσὰ σιάχνα στὸ λαιμὸ τους—νὰ σέρνουν τὸ χορδὸ στὸ μεσοχώρι, στὸ χοροστάσι τοῦ χωριοῦ. Καὶ μὲ τὰ δάχτυλα λεπτὰ, χυτὰ, καμωμένα λὲς ν' ἀνατριχιάζουν μέσα σὶ ἀγαπημένο χέρι, ποῦ τὰ κρατεῖ

φω, ποῦ εἶχε πάγει ἐκεῖ μὲ τὴν μάννα της καὶ καλογηρεῦτηκαν, γέννησε γυιὸ...

Ὁ γυιὸς ἐκεῖνος τῆς Καλόγριας εἶταν ὁ Στρατάρχης τῆς Ἑλλάδας τοῦ Εἰκοσιένα Γεώργιος Καραϊσκάκης.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

νὰ περισφιγγοῦν τὰ ξεν-ἀδέλφια τους κι' ἡ παρθενικὴ ντροπὴ νὰ καθρεφίζεται στὰ μάτια τους ἀνιφεργγίζοντας τὴ λαχτάρα τῆς ἀγνῆς καὶ εἰδυλικῆς τους ὕψης. Καὶ νοιώθουμε γιὰ στιγμὲς διαφορετικούς τοὺς ἡ παλιούς νὰ χτυποῦν σὴν παρθενικὴ καρδιὰ τῶν νέων τὴ στιγμὴ ποῦ οἱ γέροντοι καὶ οἱ νερόντισσες καθισμένες στὸ πεζούλι κι' ἀγναντεύοντας τὸ χορδὸ ἀφηγοῦνται γλυκόπικρα τὲς θύμησης περασμένων εὐτυχισμένων ἐποχῶν, ποῦ κι' αὐτοὶ σέρνανε τὸ χορδὸ ἐξυμνώντας τὰ μαῦρα μάτια ἢ τὴν δαχτυλιδένια μέση τῆς ἐκλεχτῆς τους.

Καὶ σὰν ἐπισφράγιση τέλος ἔβγαζαν τὸ μαντιλικὸ τῶριχ ναν στὸν ὄμο τῆς καλλῆς τους τελειώνοντας τὸ εἰδυλλιο σὴν ἐκκλησιὰ... Καὶ σὴν θύμηση τῆς περασμένης εὐτυχίας τὰ μάτια τους γεμίζουσε δάκρυα.

Τὰ ὄργανα ἀρχίζουν ἀπ' τὴν παραμονὴ καὶ φτάνουν στὸ ζενιθ τ' ἀπόγευμα τῆς γιορτῆς. Τότε σχηματίζεται ὁ χορδὸς ἀπὸ κρουνιστὲς ἀγγελόμορφες παρθένας μὲ μάτια γεμάτα γλῶκα κι' ἀθωότητα, μὲ μάγουλα κατακόκκινα, σὰν τ' ἄλικα τὰ γαρυφαλλὰ, ποῦ καὶ λιεργοῦνε στὲς γλάστρες τους καὶ μὲ τὰ σὰν σκασμένα ἀφρὰ τὰ ρόδια χεῖλη τους—ἴδιες ταναγραῖες παρθένας στὸ παράστημα τους—κι' ἀπὸ τοὺς λεβέντες τῶν χωριῶν μὲ τὴν ἀθλητικὴ κορμοστασιὰ, μὲ τὴν μεγάλη εὐγενικὴ καρδιὰ, ποῦ κλεῖ μέσα ἀμόλυνη τὴν περηφάνεια ζυμωμένη μὲ τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ καὶ μὲ τὴν εὐωδιὰ τοῦ θυμαριοῦ. Κι' ἀρχίζει ὁ ρυθμικὸς χορδὸς, ὁ ὠραῖος κι' ἀπλοῦκὸς ποῦ μοιάζει σὰ στεφάνι ἀπὸ μαργαριτερά καὶ χριαντάφυλλα. σὰν ἀτέλειωτο χρυσὸ σερήτι, σὰν ἕνα περιδέραιο ἀπὸ μπριλάντια, καὶ μαργαριτάρια, σὰ μιὰ ἀλυσίδα ἀπ' ἀσημόχρυσους κρῖκρους.

Καὶ ἔξακολουθεῖ ὡς τὸ βράδι ὁ χορδὸς, τὸ ἀγνότερο αὐτὸ λουλουδι τῶν ἐθίμων μας, ποῦ εὐχομαί νὰ μὴ τὸ ἀποξηράνη ποτὲς τοῦ ὁ συρμὸς τοῦ ψευτοπολιτισμοῦ.

Κι' ἔτσι ὁμορφα, εὐτυχισμένα καὶ τερπνὰ περνάει ἡ ζωὴ στὰ χωριά σὰν τὸ καθάριο καὶ κρουνσταλένια νερὸ τῆς βρύσης, ποῦ κυλάει ἀπαλὰ καὶ μὲ χάρη ποτίζοντας τοὺς κήπους καὶ τ' ἀνθοκήπια τῶν ροδαλῶν κοριτσιῶν τους.

ΚΩΣ. ΑΘ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΓΙΩΣΕΣ ΕΔΙΓΙΑ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

(Μετάφρασις ἀπ τὸ πρωτότυπο)

2ον

Ἐλάτε, συνεφέρομε μὲ στα-
(φυλομοσχάτα
ἐλάτε νὰ μὲ γιάνετε, μὲ τὰ μη
(λοκυθώνια
τὶ ἔλιωσα ἀπ' τὴν ἀρρώστεια
(τοῦ σεβντᾶμου:
Τὸ δεξιὸ τὸ χέρι κάτω ἀπ' τὸ
(κεφάλι μου
καὶ μὲ τὸ ζερβὶ νὰ μὲ γλυκο-
χαιδεύη.

Σὲ δοκο σᾶς βάνω ἐσᾶς κοπέλ
(λες τῆς Γερουσαλήμ,
στὰ ζαρκαδία καὶ στὰ ἐλάφια
τῶν ἀγρῶν:
Νὰ μὴν ἀγγίξετε, νὰ μὴν ξυ-
(πνήστε
τὴν ἀγάπη—ὥσπου κ' αὐτὴ
(θελήσει!

Ἄσμα Γ'

Κ. Β' 8-17

«Νὰ ἡ φωνίτσα τοῦ καλοῦ
(μου
νάτος ἔρχεται πηλάλα
πάνω ἀπὸ βουνὰ καὶ ῥάχες
κ' ἀπὸ τοὺς λοφίσκους πέρα
μοιάζει μὲ τὸ ζαρκαδάκι,
μὲ τὸ γιὸ τῆς ἐλαφίνας.
Νάτος σιάνθηκε ἀπὸ πίσω,
πίσω ἀπὸ τὴ μάντρα μὰς
βιγλίζει ἀπ' τὸ παραθύρο
σπιθοβολοῦν τὰ μάτια μου
πίσω ἀπ τὰ καφάσια
μιλεῖ ὁ καλὸς μου καὶ μοῦ
(λέει:

Γιὰ σήκω, φιλενάδα μου,
σήκω ἔβγα μορφονιά μου
γιατὶ ὁ χεῖμὸς ἐδιάβηκε,
φύγαγε οἱ καταιγίδες
φύγαγε πειὰ!...

Τὰ λούλουδα φντρῶσανε
στὴ γῆς καὶ στὰ λειβάδια
ἦλθε ὁ καιρὸς τῶν τραγουδιῶν
καὶ νὰ ἡ φωνὴ τοῦ τρυγο-
(νιοῦ

γροικιέται στὰ λημέρια μὰς.
Νὰ τῆς συκιάς ὁ νέος καρπὸς
ροδόσκασε κοκκινιστὸς
καὶ τῆς ἀγράφου δ' ἀνθὸς
μοσκοβολαίει στὰ πλάτια
γιὰ σήκω φιλινάδαμου
σήκω ἔβγα μορφονιά μου.

Ἄχ περιστέρα μ' στὸ γκρεμὸ
τοῦ βράχου ν' ὅπου στέκεσαι
τὸ προσωπάκι δεῖξέ μου
ν' ἀκούσω τὴ φωνὴ σου!
Κι' εἶν ἡ φωνίτσα σου γλυ-
(κειά

κ' ὠραῖο τὸ πρόσωπό σου!
Τίς ἀλεπούδες πιάστε μου,
Ἐχ τὰ μικρὰ ἀλεπούδια
ποῦ μὰς χαλοῦν τ' ἀμπέλια
(μὰς;
τ' ἀμπέλι τ' ἀνθισμένο».

Ὁ καλὸς μου εἶναι δικός μου

κ' ἐγὼ εἶμαι τοῦ καλοῦ μου
τοῦ τσομπάνου, ποῦ βοσκαίει
μὲ σ' ἄγρια ῥόδα.

Ὅταν ὁ μπάτης ἀπαλοφυσή-
ξη καὶ πλέγουν οἱ σκιᾶς ὀλό-
(γυρα μαγνάδι
σὰν τὸ τρελλὸ ζαρκαδὶ
καὶ σὰν τῆς ἐλαφίνας τὸ παιδί
ψηλὰ ἀπὸ τὶς ραχοῦλες τρέξε
(κ' ἐλα
ψηλὰ ἀπὸ τὶς ραχοῦλες ποῦ χω
(ρίζουν μὰς.

Ἄσμα Δ'

Κ. Γ' 1-5

Ἐνα βραδάκι ἀπάνω στὸ κλι-
(νὰρι μου
ζητοῦσα αὐτόν, ποῦ ἀγάπησε
(ἡ ψυχὴ μου

ζητοῦσα ὄλο ζητοῦσα
καὶ δὲν τὸν εἴρηκα
θὰ πεταχθῶ, θὰ σηκωθῶ
στὴν πόλη θὰ γυρίσω.

Θὰ πάρω τὰ σοκάκια καὶ τὶς
(ροῦγες
θ' ἀναζητήσω αὐτόν ποῦ
(ἀγάπησε ἡ ψυχὴ μου.

.... Παντοῦθε τὸν ἐγύρεψα
καὶ δὲν τὸν εἴρηκα.

Μὲ συναπάντησαν οἱ βραδια-
(τόροι,
ποῦ τριγυρίζαν μὲς' στὴν πο-
(λιτεία.

Μὴν εἶδατε, τοὺς λέγω, πούθε
(νὰ σας
ἐκεῖνον, ποῦ ἡ ψυχὴ μου ἔχει
(ἀγαπήσει;

Λίγο τοὺς εἶχα προσπεράσει
(ἐγὼ καὶ νάτος,
νάτος αὐτὸς ποῦ ἀγάπησε ἡ
(ψυχὴ μου.

Ἄδράζω τὸν γερά,
Δὲν μοῦ ξεφεύγει.
Ὅσπου τὸν σύρω, ὥσπου τὸν
(μὰσσω

στὴς μάνας μου τὸ σπιτικό
στὴν κάμαρα ἐκεῖνης
ποῦ μ' ἔχει γεννημένη.

Σ' ὄροκο σᾶς βάνω ἐσᾶς κοπέλ
(λες τῆς Γερουσαλήμ,
στὰ ζαρκαδία καὶ στὰ ἐλάφια
(τῶν ἀγρῶν,
νὰ μὴν ἀγγίξετε, νὰ μὴν ξυ-
(πνήστε,

τὴν Ἀγάπη—ὥσπου μονάχη
(τὸ θελήσει!

Ἄσμα Ε' (2)

Σὰν τί εἶν' ἐκεῖνο, ποῦ ξεπρο
(βάλλει
καὶ ποῦ μυρίζει
σμύρνα, λ.βάνι καὶ καθετὶς
ἀπὸ τὰ σμύρνα ὅπου ποὐλᾶ ὁ
(πραματευτής;

Ἰδέτε, ὦ νά, εἶναι τὸ κλινάρι
τοῦ Σολομώντα!
Ἄσῃμι εἶναι τὰ ἴστολια τοῦ
τ' ἀνακλιντήρι τοὺς χρυσάφι

τ' ἀνακλιντήρι τοὺς χρυσάφι

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑΝΙΑ!...

Τάχα ἀπὸ τότε, ἀγάκη μου, νὰ μέχεις στοχαστῆ,
ἢ νᾶχω σβύσει ὀλότελα κ' ὀλότελα γιὰ σένα;
Ἐγὼ—κ' ἄς μέχουν κάποιοι μου φίλοι γιὰ σαρκαστή—
εἶναι στιγμὲς ποῦ, ἀγλύκαντος, γυρνᾶω στὰ περασμένα.

Εἶναι στιγμὲς ποῦ ἀσάλευτος σὲ μιὰ σιωπὴ βαθεῖα
Σὲ βλέπω, πάντα ἀσύγκριτη, νὰ σιγαλοδιαβαίνης
μέσα ἀπὸ φῶς ποῦ στέλνει σου μιὰ δύση χρυσαφιά,
σάνθοπνοὲς ἀπόσπεργες ζωῆς λουλουδιασμένης...

Σὲ βλέπω διάφανο ὄνειρο γιομάτο καλωσύνη
μὲνα γλυκὸ χαμόγελο κ' εὐγένεια περισσή.
Σὰν ἀδερφή εἶχες κάποτε τὸν πόνο μου ἀπαλύνει.
Ἄλλ' ἔπειτα... Δὲν θέλησες... Σαγάπησα... Καὶ Σὺ

Ἐφυγες, γιατί ζήτησα ἡ σκέψη Σου νάμαι γώ,
ἀφοῦ σὲ μιὰ ἀπροσμέτρητη γοητεία μείχες κοιμήσει.
Ὅ! Πόσο πάλι ἐπίμονα πολὺ Σὲ νοσταλγῶ...
Σὺ, μὲ θυμᾶσαι τᾶχατες ἢ μέχεις λησμονήσει;...

ΟΔΜΟΣ ΠΕΡΑΝΘΗΣ

ΟΡΘΟΣ

Χαράματα, θαμπόφεξε τᾶστέρι τῆς αὐγῆς
διαμάντι λαμπερώτατο τὸν οὐρανὸ στολίζει
κ' ν' ἄεράκι δροσερὸ στὰ φύλλα ψιθυρίζει
τὰ ὄνειρα καὶ τοὺς καύμούς τῆς γῆς.

Ξυπνοῦν στὰ δέντρα τὰ πουλιὰ σὰν ἀνθινες ζωὲς
καὶ χαιρετίζοντας τὸ φῶς ἡ μουσικὴ ψυχὴ τους
λυώνει, θαρρεῖς, καὶ χύνεται μὰζι μὲ τὴν πνοὴ τους
στὰ ῥόδα, στὶς ἀνθρώπινες καρδιές.

Ξύπνα κ' ἐσύ, πατέρα μου, νὰ πῆς τὴν προσευχὴ
καθὼς τὴν ἔλεγες σιγὰ μὲς ἀπὸ τ' Ἅγιο Βῆμα.
Ξύπνα στὸν ὄρθρο γιὰ νὰ πᾶς τὴ μάγια ἔχει τὸ μνημα
κ' ἀκίνητον γιὰ πάντα σὲ κρατεῖ;

Ἄχ! ἡ φθορὰ σὰν ὄριμο σὲ ρούφηξε καρπὸ,
ἢ λάμια, ποῦναι τῆς ζωῆς κουρσάρου ἐδῶ πέρα.
Κι' ἀπ' τὴ ζωῆ, ποῦ τώρα ζῆς, δὲν ἔρχεται, πατέρα,
καμμιά φωνή, τοῦ πόνου γιαιτρικὸ...
1934

Γάνης Λιωμόπουλος

ΚΟΚΚΙΝΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ

Ἄρρωστος εἶμαι. Κι' ἡ νυχτιὰ μὲ τὰ σεντόνια τὰ σταχτιὰ
μοῦ τύλιξε τὴν ὄραση μὲς στὸ νοσοκομεῖο.
Μὲ πνίγει ὁ ἀγέρας σιωπηλὰ κ' ἀπὸ τὰ ἰζάμια τὰ θολὰ
δ.ακρίνω, κ' ἰθὺς εὐδνειρο, μακρὰ τὸ λατομεῖο...

Μοῦ καίγει ἡ θέρμη τὸ κορμί. Κι' ἡ πρώτη, ἀκράτητὴ μου
(ὄρμη

πρὸς τὴν πικρὴ ἀναπόληση σβύνει σιγὰ, μ' ἀφίνει.
Ἐντονη ἀπόψε ἡ ἐρημιὰ, μοῦ φέρνει μιὰ βαρυθυμιὰ
ποῦ μόνο ἂν ἔρχονταν κοντὰ, θὰ μ' ἀφηνεν, ἐκείνη!

Μόνον αὐτὴ θὲ νὰ σκεφθῶ, μὲ τὸ κεφάλι μου σκυφτὸ
καθὼς κυττῶ ρεμβαστικὰ τὸ σκοτεινὸ ταβάνι.
Γλυκεῖα στὸν πόνο συντροφιά! Νάταν κοντὰ σὰν ζωγραφιά
στὸ παραθύρι νᾶρχουσιν... Ἡ σκέψη μου τί βάνει...

Ἄ! ὁ κατακόκκινος σταυρὸς! Σὰ νὰ μοῦ γνέφη: εἶναι καιρὸς..
Σ' ὅποιο πλευρό κ' ἂν ξεπλωθῶ μπροστὰ θὰ μὲ φοβίσει,
Πῶς κλαίει, πῶς κλαίει ἡ φτωχὴ ψυχὴ ποῦ μινε ἀπόψε μοναχὴ
μ' ἕνα μονάχα σύμβολο ποῦ τὴ θανὴ θυμίζει!

Μιχ. Γάνης

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΑΙΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΟΛΜΟΥ ΠΕΡΑΝΘΗ

Είναι τώρα κάμποσα χρόνια, που άρχισε να γίνεται μια εξαιρετική κίνηση γύρω απ' την ζωή διαφόρων λογοτεχνών. Παράλληλα προς την εξέταση του έργου των, πιστεύεται πως, για να γνωρίσης μια μεγάλη ψυχή, πρέπει να εισέλθης και στα άδυτα της ζωής του, στις πειδι μικρές λεπτομέρειές της, που θα σε διευκολύνουν κατά πολύ στον σκοπό σου.

Απ' τις τελευταίες Έλληνικές αυτές βιογραφίες αξιοσημείωτης είναι «η ζωή του Έδγαρ Πόε» της Λιλίκας Νάκου. Η συγγραφέας που είναι λές γραφτό της ν' απεικονίση την δυστυχία των αποτυχημένων ανδρώπων, έχυσε όλη τη συγγραφική της δύναμη στην εξέταση της ζωής του μεγάλου αμερικανού ποιητού, που μοιάζει με το τραγικότερο μυθιστόρημα.

Στην σειρά αυτή των βιογραφιών μπορούμε να καταλογίσουμε και το βιβλίο του κ. Περάνθη.

Ο κ. Περάνθης, όπως φαίνεται, απ' τον παλμό, που διακρίνει τις γραμμές του, γνώρισε κι' αγάπησε τον Κρυστάλλη. Έννοιωσε κατά βάθος την αγροτική του ψυχή, ποδιτή καρά της ήθε να την πικράνη ή παντοινή ξενητεία. Θαύμα την κάθε γραμμή του Κρυστάλλη, γραμμές που γράφονταν με το αίμα του, που λιγοστεύονταν απ' το καύμό του. Σικκινήθηκε αντικρύζοντας, έστω κι' ύστερα από χρόνια, την τραγική του ζωή, που κυλούσε στα υπόγεια τυπογραφεία ζωή, που μόνη της αγάπη, μόνη της επιθυμία, και ταίριασμα ήταν το περιβάλλον του χωριού, των αγρών παρθένων φυσικών στοιχείων... Έννοιωσε το φάσμα του πόνου στην αυτοεξορία του ποιητή και τις καταστάσεις, που του γέννησαν τα θεράματα του τραγούδι. Κι' ήθε να τώρα να μās περιγράψη, να μās διηγηθή «λυρικά» την μαύρη, άχάριστη ζωή, με μεγάλη, πλούσια σε αισθήματα και ένδηλώσεις.

Ο κ. Περάνθης, όπως μās δείχνεται στην Έργασία του, φαίνεται, πως άρκετά έργαστησε, προσεπάθησε για την συλλογή και των πειδι μικρών λεπτομερειών της ζωής του ποιητή. Η περιγραφή της μαθη-

τικής του ζωής, ή παράθεση στίχων του εκείνης της εποχής, τα ανέκδοτα του Κρυστάλλη, δεν άφορα το πρώτο του βιβλίο, τις «Σκιές του Άδου» για πρώτη φορά έρχονται σε ζωή καθώς και όλη ή λεπτομερειακή εικόνα της φυγής του.

Ζωντανή και δικαιολογημένη είναι ή συνέχιση της άφηγέσεως του απ' τον ίδιο τον Κρυστάλλη, στον δρόμο του απ' τα Γιάννινα προς την Άρτα, δέν τον περιγράφει αυτός, αλλά παραθέτει δύο διηγήματα του ποιητού που δε συμπληρώνονται στα «πεζογραφήματά του».

Την ταραχώδη, πικρή ζωή του ποιητού στην Άθήνα τη διηγείται επίμονα και παραστατικά. Με αναλυτικότητα μās παρουσιάζει την εξέλιξη του ώσπου να φτάση στο βαθμό «του τραγουδιού του χωριού και της σιάνης».

Διαβάζοντας το βιβλίο του κ. Περάνθη νοιώθεις να σε τραπάη βαθειά ή τραγικότητα της ζωής του άτυχου ποιητή. Αντιλαμβάνεσαι την άταίριαστη ζωή του Κρυστάλλη στο Αθηναϊκό περιβάλλον που έπαιρνε να έξευρωπαίσθη. Ο μοντερνισμός, τα φώτα της Δύσης και το άτελειωτο χόζεμα των Έλλήνων σ'αυτά, χωρίς να κυτάζουν να ύψώσουν μια τέχνη τοπική, αυτόφωτη πίκρανε τον Κρυστάλλη και τον έκανε να τραγουδή.

«Πούνι» τα τραγούδια τα παληά, τα κλέφτικα τραγούδια».

Η προσφορά του βιβλίου αυτού στα ήπειρωτικά γράμματα είναι μεγάλη: γιατί άπο καλύπτει, φωτίζει τον πλειό αντιπροσωπευτικό ήπειρωτή ποιητή. Καί θα έπρεπε ν' άκολουθήση μια σειρά ήτοιων έκδόσεων και για άλλους Ηπειρώτες λογοτέχνες, σαν τον Ζαλωκώστα, τον Χρηστοβασίλη που είναι σχεδόν άγνωστοι στο κοινό άπό μια κριτική μελέτη καθώς και για τον άδικολαμένο γλυκύτατο Έλιγιά,

MIX. ΓΑΚΗΣ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη,
Κι' άπό τα δώρα του θεού, το πλειό ιερό, το πλειό άγιο.
Προβάλλεις κι' όλα χαίρονται και κάνουν πανηγύρι,
Φεύγεις και σκότος χύνεται βαθύ στην Οικουμένη,
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Μ' έσένα δήλιος πλειό λαμπρός, πλειό φωτεινός προβάλλει,
Τ' άστέρια πλειό άχιτόλαμπρα, μ' έσένα ανατέλλουν
Στον χρυσογάλαξιο ουρανόν, απ' της Νυχτός τα στήθια
Κι' ή Πλάση όλη πλειό ώμορφη μās φαίνεται μ' έσένα,
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Έσένα ψάλλουν τα πουλλιά στα φουντωμένα δέντρα,
Έσένα ύμνει ο σταυραητός άπάνω στους αιδέρες,
Έσένα μέσα στους δρυμούς τ' άγγιλια ύμνολογούνε,
Έσένα στους ώκεανούς λατρεύουνε τα κοίτη,
Ω ελευθερία, πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Εσύ είσαι ή πλειό καλή θεά κι' ή πλειό αγαπημένη,
Γιατί ισακίσης σίδερα κι' ελευθερώνεις δούλους.
Εσύ άνασταίεις τους λαούς, σκοτώνεις τους δεσπότες.
Και φεύγει, σαν την άστραπή μπροστά σου ή Τυραννία,
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Είσαι θεά Έλληνική, δέν είσαι ξένη γένα...
Ο Έλληνισμός σ' άνάστησε και σ' έκανε θεά του.
Στο αίμα του βαφτιστήκεν ή τίμια σου χλαμύδα
Κι' αυτός σου έστισε ναόν, τον πρώτον τον ναόν σου,
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Φορείς χλαμύδα Έλληνική και περικεφαλαία
Και δίκωπο κρατάς σπαθί στο δυνατό σου χέρι
Κι' όρμας άπάνω άκράτητη όπου κι' άν βρης τυράννους
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Χτύπα, θεά Έλληνική, Έλληνοπούλα, χτύπα!
Νά λείψη κάθε Τύραννος άπό της Γης την ύψη,
Και τότε μόνον να σηθής, και τότε να ήσυχάσης,
Όταν γενής βασίλισσα στην Οικουμένη όλην,
Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Κ. ΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Δ. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗΣ

ΟΔΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ 16

Όλα τα είδη Χαρτοπωλείου και όλα τα νέα Βιβλία
Διήγημα—Μυθιστόρημα—Ποίησης—Θέατρον—Μελέτη
εις πλουσίαν συλλογήν.

Ραδιόφωνα «ΜΑΡΚΟΝΙ». Γραμμόφωνα και δίσκοι
«ΚΟΔΟΥΜΠΙΑ» και «ΧΙΣΜΑΣΤΕΡΒΟ·Ι·Σ»

ΚΛΙΝΙΚΗ: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ-ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΡ. ΧΡΗΣΤΙΔΗ, επί δεκατριών
εϊδικευθέντος και διατελέσαντος έσωτερικού ίατρού εις τά
Νοσοκομεία Έυαγγελισμού, Έρυθρού Σταυρού και
Μαιευτήριον Ελ. Βενιζέλου. Πλουτισθείς υπό πάν
των των νεωτέρων έπιστημονικών έργαλειών και έγκατα
στάσεων ήρχισεν λειτουργούσα έδδς Άσωπίου 3 Τηλέ
φωνον 2:40

ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

Τὸ καλὸ ἀθηναϊκὸ «Ἡπειρωτικὸ Μέλλον» μᾶς ἔκανε τὴν τιμὴ νὰ ἀσχοληθῆ μετὰ τὴν ἔκδοσίν μας Φαίνεται ὅμως πὼς τὰ λόγια τοῦ τὸ γέννησε μιὰ φανερὴ παρεξήγηση τοῦ προγραμματικοῦ μας ἀφθροῦ. Τίς ἐξηγήσεώς μας ἐκείνη ἢ καλὴ ἐφημερίδα τίς χαρακτηρίζει ὡς παχειὰ καὶ κενῆς σημασίας λόγια. Ἄνεχόμαστε παρ' ὅλο τὸ ἐπιθετικὸ χαρακτηριστῆρα τὸ σημεῖωμα τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ Μέλλλοντος». Μὰ νομίζομε πὼς δὲ θάπρεπε νὰ σχολιάζεται κατὰ πόσο εἶναι δυνατὴ ἢ κατόρθωση ἑνὸς ἰδανικοῦ. Ἡ ἐκπλήρωση δὲν πρέπει νὰ προσδοκεῖται σύγχρονα μετὰ τὴ σύλληψή του. Γι' αὐτὸ καὶ νομίζομε πὼς σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο δὲ θάπρεπε νὰ γίνομε ἀντικείμενο ἐπίθεσης.

Ὅσο γιὰ τὸ «πολὺ ὕψος» ποὺ τὸ καθιστᾷ «δυσκολονόητο» νομίζομε πὼς καὶ πάλι δὲ θάπρεπε νὰ γίνῃ λόγος. Γιατὶ τὸ περιόδικον εἶναι πάντα τὸ κατόπτισμα τῆς πνευματικῆς ἀξίας ἑνὸς τόπου. Συνεπῶς ἡ πνευματικὴ ἢ γενικὴ ἀξία ἑνὸς ἐντύπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ πνευματικὴ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ θὰ ἐκπληρώσῃ τὸ σκοπὸν του ὅταν ἀπὸ τίς ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ζωῆς στάχυοι τῆς ἀξιολογότερας. Γιατὶ κοντὰ σὲς ἀξιολογίες ὑπάρχουν καὶ οἱ κοινὲς, οἱ ἀνάξιες φυσικά. Αὐτὸ θέσαμε σὰ σκοπὸν. Σ' αὐτὸ—τὸ δυνατόν—ὕψος προσπαθοῦμε νὰ τὸ φτάσομε. Συνεπῶς ὁ κίνδυνος ἐκλείπει—κατὰ τὴ φράσιν τοῦ σημειώματος λόγῳ τῆς ἔλλειψιν τῶν ἐπικίνδυνων ὁραματισμῶν καὶ ὄνειροπολημάτων.

Κι' ἄς ἔρθομε σὲ μιὰ ἄλλη παρεξηγημένη παράγραφον: «Θὰ κρατήσομε τὸ ἐντυπὸν μας σ' ἕνα ὕψος ἀπ' τὸ λαὸν ποὺ τὸ κύτταγμα του νὰ τὸν κἀνῃ ν' ἀντιλαμβάνεται κλπ. Δὲν γνωρίζομε ποὺ βρίσκονται τὰ παχειὰ καὶ κενῆς σημασίας λόγια.

Ἡ λέξις λαὸς στὴν περίπτωσιν αὐτῆ ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ ὄχλου. Κι' ὁ ὄχλος θεωρεῖ σὰν κατάλληλη θροφή τὴ τέχνην ποὺ καθὼς λέγει κι' ὁ κ. Νίκος Παππάς δὲ θεωρήθηκε ἀπ' τὴν κοινωνίαν μιὰ εὐρεία χορεία ἀπλουστερῶν καὶ καθολικώτερων αἰσθητικῶν γνωρισμάτων, ἀλλὰ ἕνα ξεγύμνωμα καλλιτεχνικῶν τρόπων, ἀνάλογο μ' ἐκεῖνο τῶν προλεταρίων τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν.

Θέλαμε νὰ ποῦμε—καὶ δὲ θάπρεπε νὰ γεννηθῆ ἡ παρεξήγησης ποὺ σκοπὸς μας εἶναι νὰ ὠφελήσωμε τὸ λαόν. Σ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ καταλήξῃ ἡ ψηλὴ στάσις τῆς τέχνης. Ἔτσι μπορεῖ νὰ προέλ-

ΒΡΑΔΥΝΟΙ ΘΡῆΝΟΙ & ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Φιλοσοφοῦν οἱ Λυγαριῆς καὶ (σὰ νὰ κλαῖν οἱ κρίνοι στὴ βραδυνῇ ποὺ ρίξανε τὰ (σύννεφα βροχή. Γλυκὲς καμπάνες φώναξαν καὶ (πλημυροῦν οἱ θρηῆνοι. Φωνὲς ποὺ παρακάλεσαν, χωρὶς ἀπαντοχή.

Φίλων τριγυμοί, θροίσματα —(μιὰ κένθημη σαγήνη— σιγαλινὰ ξεχύνονται λὲς κ' εἶ(ναι προσευχή, κι' ὅλο μιλᾷν οἱ φύλλοσιες γιὰ (μιὰ ξανθιά γαλήνη ποὺ μόλις ὠνηρέυτηκαν σὲ κά (ποιαν ἐποχή.

Κύττα στὸ μισοσκόταδον: πικρὸ (χολα περνοῦν ὄραματα παλιοῦ καιροῦ—γλυ(κὲς—πικρὲς λαχτάρεις τὰ ροσμαρίνια χλώμισαν οἱ (λαμιῆς ρυγοῦν.

Ὡ, λυγμικὸ παράπονον χαμῆ(νη πιά ζωή!... Καὶ συνοδεύουν τὸ σκοπὸ— (παθητικὲς κιθάρες σταλαγματιῆς ποὺ κύλησε στὸν (τσίγκον, ἢ βροχή. ΦΡΙΕΟΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

'ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΟΣ,

Ναζιάρα μου, χαδιάρα μου, (γλυκὸς ὁ γυρισμὸς μου Μὰ πιδ γλυκὸ τὸ γέλιο σου (στὴν δειλινὴ γαλήνη. Ὅταν ἀπλώνεσαι ἀπαλή, πό(θο γεμάτη ἔμπρός μου Κι' ἀχνοφωτᾷ στὴν ὄψιν σου (τοῦ ὄνειρου ἢ καλωσύνης..

Νεράϊδα ἀπαλοκύματι μετὰ τὴν (ἀπλὴ ὁμορφιά σου "Ἄχ πόσους κρύφτους μου καὶ (μοὺς στὸ πλάϊ σου δὲ ξεχνῶ!.. Σὰν αὐλο πετούμενον ἢ ψυχού(λα μου μπροστά σου, Κ' αἰθερολάμνει ἀνάμεσα ἀ(ἀπὸ γῆς κι' ἀπ' οὐρανόν..

Γλυκειῆς Γιαννιωτοποῦλες μου ὅλο δροσιά καὶ νάζι Χαρὰ ποὺ σᾶς ξανάδα! Κι' ἄχ τῶν χειλιῶν σας τὸ φαι (δρὸ τιτύβισμα πὼς μοιάζει Τῆς νιότης μου θλιμμένη πα(τινάδα!..

ΓΩΣΕΦ ΕΛΙΓΙΑ

Θη ἢ ὠφέλεια. Τὰ λόγια μας δὲν τοποθετήθηκαν θέλοντας νὰ δείξομε πὼς περιφρονοῦμε τὸ λαόν, πὼς τὸν συχανόμεθα ἀλλὰ πὼς τὸν ἀγαπάμε καὶ πὼς ἠπροσπάθειά μας γίνεται γιὰ τὴν ἀνύψωσίν του.

ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Φεγγάρι μου ἀσπρόλαμπρο τριγυροκλωμένο ἐκεῖ ψηλὰ ποθ π ρπατεῖς καὶ χαμηλὰ λογιάζεις μὴν εἶδες, μὴν ἀλόγιασες τὸν πολυαγαπημένο μ' τίνος ματάκια τὸν τηροῦν καὶ τὰ δικὰ μου κλαῖνε τίνος χερὰκια τὸν κερνοῦν καὶ τὰ δικὰ μου στέκουν τίνος χειλῆκια τὸν φιλοῦν καὶ τὰ δικὰ μου σκάζουν.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΚΕΙΝΟ ΤΟ ΒΟΥΝΟ

Πίσω ἀπὸ κείνο τὸ βουνὸ τρέχει μιὰ κρύα βροσὴ κι' ὄσες μινάδες θὰ τὸ πιοῦν ποτὲ παιδί δὲν κἀνουν νὰ τῶχε πη κι' ἢ μὲνα μου νὰ μὴ εἶχε κἀνει ἐμένα κι' ἄν μ' ἔκανε τί κέρδιον καὶ τί καλὸ ἔχω ὁ μαῦρος ποὺ βρῆσκωμαι στὴν ξενητεῖα δὴ ὄδεκα ἀκέργια χρόνια ξένες μοῦ πλένουν τὰ σκουτιὰ ξένες τὰ σαπουνίζουν τὰ πλένουν μιὰ τὰ πλένουν δυὸ τὰ πλένουν τρεῖς καὶ πέντε καὶ ἀπὸ τίς πέντε καὶ μπροστὰ τὰ ρίχνουνε σὲ δρόμον πᾶρε, ξένε, τὰ ροῦχα σου πᾶρε καὶ τὰ σκουτιὰ σου τὶ ἐδῶ νερὸ δὲ βρῆσκειται γιὰ τὰ σκουτιὰ τῶν ξένων.

ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ

Ξένε μου τὸ μαντήλι σου τί τῶχαις λερωμένο Ἡ ξενητεῖά μ' τὸ λέρωσε καὶ τῶχω λερωμένο Για δόμ' το, δόμ' το ξένε μου, γιὰ νὰ στὸ ξελερώσω Βάνω τὸ δάκρυ μου νερὸ τὸ σάλιο γιὰ σαποῦνι Βάνω καὶ τὰ στηθῆκια μου πλάκα γιὰ νὰ τὰ πλύνω Βάνω τὰ φυλλοκάρδια μου ἦλιο γιὰ νὰ τὸ λιᾶσω Ἐδὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε τὸ λόγο δὲν ἀπόβειπε Γιατὸς, γιὰτὸς ἔρχεται στοὺς κάμπους καθαλλάρης στὲς μοῦλες φέρει τὰ φλουριά καὶ στὰ μουλάρια τ' ἄπρα καὶ μοῦλα χρυσόκρυλλη φέρει τὸ νεῖδ καθάλλα μετ' ἄπρα, μετὰ κόκκινα καὶ μετὰ λουλουδάτα. [Ἄπ' τὸ βιβλίον τοῦ κ. Δημ. Α. Ζώτου «Ἡ Ξενητεῖα τῶν Ἡπειρωτῶν» τοῦ κυκλοφόρησε αὐτὲς τὲς μέρες].

ΠΕΖΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ

ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΕΣ

Δώστε τὰ χέρια ὄλωσ σὲ χορὸν καὶ πάρτε με μαζί σας. Τῆς σάρκας σας τ' ἀρώματα, τὰ μεθυστικὰ νὰ μοῦ θερμάνουν τὴν καρδιά τὴν ναρκωμένη καὶ στὴν ἀρρώστια μου βοτάνια μαγικά ἄς γίνουν οἱ ἀνασασμοὶ Σας... Μὴ σὰς τρομάξῃ αὐτὸ! Πάρτε τὰ χέρια μου στὰ χέρια σας καὶ σφίξτετο... Καὶ ρίξτε τίς ματιῆς σας στὴν καρδιά μου. Τίς στεῖρες πιά πηγές τοῦ πόθου μου ν' ἀνοίξετε. Τὸ κατακάθι τῆς πικρῆς ζωῆς ρημάζει τὸ ἐνστικτό μου. Γενεῖτε σεῖς κοπέλλες τοῦ χωριοῦ, σεμνὲς τοῦ δρόμου σας ὁδηγήτριες.

Δώστε τὰ χέρια σας στὰ χέρια μου καὶ σφίξτετα, ν' ἀρθῇ ἡ ζωῆ, ποὺ διὰβηκε στὸν ἀρρωστο διαβήτη... Καὶ πάρτε με ψηλὰ στὸ χοροστάσι σὰν γαμπρὸν, κι' ὄλες μαζί τραγοῦδι ἀρχίσετε, τραγοῦδι τῆς ἀγάπης γιὰ τῶν χωριανῶν τὸ πείσμα... Κι' ἄς θορυβοῦν οἱ γέροι στὴ γωνιά κι' οἱ ζαρωμένες μας γριουλες ἄς στήσουνε κουκουσουριό. Μαζί μου θ' ἀρθοῦν κι' οἱ λεβέντες ποὺ χαμαγελοῦν οἱ διαλεχτοὶ τῆς μοῦρας σας συντροφοὶ νὰ στήσομε χορὸν ψηλὰ στὸ χοροστάσι... Καὶ θ' ἀρθοῦν ἀπ' τίς ρεματιῆς τῶν φτερωτῶν ψαλτάδων τὰ κοπάδια νὰ τραγουδήσουν τίς χαρές μας τίς ἀγάπες... Ντυθῆτε ὄλες φτωχικά σὰν νᾶστε μετὰ στὸν κάμπο. Κι' ἐμένα ἄς μοῦ θερμάνουν τὴν καρδιά τῆς σάρκας τ' ἀρώματα τὰ μεθυστικὰ, ὡ ταπεινὰ καὶ ἀτίμητα λουλούδια τοῦ χωριοῦ μας.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ (Ἀχερώντιος)

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ
ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΠΡΟΕΔΡΙΚΙΑ ΜΑΣ

Είναι παρατηρημένο εδώ στο Ρωμαϊκό πώς δέν τὸ σηκώνει ὁ τόπος μας, τὸ χῶμα, τὸ φιλότιμο νὰ καταπιαστοῦμε μὲ μιὰ σοβαρὴ δουλειὰ καὶ νὰ μὴν ἀρχίσουμε τὴ γρίνια, τὴ διαίρεση καὶ τὴν ἀντίδραση. Προτοῦ συστηθῆ γιὰ τὴ δουλειὰ μας μιὰ ἐπιτροπὴ ἢ ἕνας σύλλογος ἢ ἕνας Ὄργανισμὸς ἢ ἕνα σωματεῖο τέλος πάντων, ἀπαραίτητο γιὰ μιὰ συντονισμένη ἐργασία καὶ γιὰ τὴν εὐόδωσὴ της, σὰν ἀγαθοὶ πολῖτες καὶ συμπολίτες τῆς ἴδιας ἢ παραπλησίως ἀπάνω κάτω κοινωνικῆς σειρᾶς, εἴμαστε φίλοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο, βλεπόμαστε συχνά, πηγαίνομε μαζί στὸν περίπατο, στὶς δεξιώσεις, στὸ καφενεῖο. Κερνοῦμε στὸ τελευταῖο ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μ' εὐχαρίστηση, μὲ γαλήνη μπορεῖς νὰ πῆς, χωρατεύομε, λέμε τοῦτα κείνα κί' ἀποχωρίζομασθε εὐχαριστημένοι, εἰρηνεμίοι.

Σὰν ἀρχίσῃ ὅμως ἡ Ὄργάνωση, ὁ καταρτισμὸς, ἡ κοινὴ προσπάθεια μὲ κάτι καλύτερο, γιὰ κάτι εὐγενέστερο, γιὰ κάτι τὸ πιὸ θεϊκὸ, γιὰ κάτι τὸ πιὸ ὠφέλιμο, σὰν νὰ μᾶς ματιάξουν—ρωμαϊκὴ ἀρρώστεια κί' αὐτὴ—κί' ἡ φίλια μας ἀρχίζει νὰ ψυχραίνῃ. Ἀρχίζομε τότε νὰ ὑποβλεπόμαστε, νὰ ἀλληλοδιαπληκίζομαστε, νὰ μὴν ἔχουμε ἐμπιστοσύνη ὁ ἕνας στὸν ἄλλον. Ἀρχίζει ὁ ἀνταγωνισμὸς, ἡ ἀγωνία, ἡ φροντίδα, ἡ προσπάθεια ποῖος νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν ἄλλον, ποῖος νὰ βγῆ πρόεδρος, ποῖος ἀντιπρόεδρος, ποῖος ἑταίματεὺς ἢ ταμίας. Ποῖος νὰ βῆ δηλαδὴ ὠφελημένος περισσοτέρως. Καὶ ὁ καθένας φαντάζει τὸν ἑαυτὸ του γιὰ τὸν πιὸ κατὰλληλο, γιὰ τὸν πιὸ ἀφιλοκερδῆ, γιὰ τὸν πιὸ ἐνδεδειγμένο. «Νὰ ἔμουν πρόεδρος ἐγὼνὰ ἔβλεπε» καὶ δὸς του ἀντεγκλήσεις, καὶ δὸς του μικροσυνωμοσίες. Ἀρχίζουν ἔπειτα τὰ παζαρέματα οἱ ὑποπτες καὶ ὑπουλες συννεοήσεις, ἡ διαυθορία τῶν συνειδήσεων κί' ἀπὸ φίλοι, στὸ τέλος καταντῶμε... ἀπὸ δυὸ χωρία. Πολλὲς φορὲς καταλήγομε νὰ σκαρῶσουμε, ὅπου εἶναι βολετὸ δυὸ συλλόγους δυὸ σωματεῖα. Κί' ἔται διχοτομοῦμε τὶς δυνάμεις μας χαντακῶσαμε τὴν ἰδέα καὶ παει περίπατο ὁ ἄλτροῦσμός μας, ἡ συναδέλφωση, ἡ ἀλληλεγγύη, ἀπαραιτήτων γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς σκοπιμότητά, ποὺ ἐπιδιώκομεν.

Τί τα θέλετε! τὴν πληρόνομε ἀκριβὰ στὸ τέλος τὴν ἀλλοπροσηλότητά μας αὐτὴν ἀλλὰ μυαλό δὲ θὰ βαλοῦμε ποτὲ ἐμεῖς οἱ Ρωμαῖοι. Ἡ καλύτερα μυαλό θὰ βαλοῦ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

«Νέος κί' ἐγὼ Ἡπειρώτης, μὲ μεγάλη χαρὰ πληροφορήθηκα τὴν ἐκδοσὴ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ στὰ Γιάννενα μὲ τίτλο «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα». Παρακολουθώντας λίγο—πολὺ τὴν Ἡπειρωτικὴν λογοτεχνία καὶ μὴ βλέποντας παρὰ μονάχα στὴν Ἀθήνα λίγες ἀξιόπαινες προσπάθειες, ἔφτασα νὰ πιστέψω ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡ Ἡπειρος θὰ πῆσῃ σὲ πνευματικὸ μαρσὸ μὲ ἀφοῦ οὔτε στὴν ἐστία της τὰ Γιάννενα, δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ σοβαρὴ πνευματικὴ κίνηση ποὺ νὰ προέρχεται ἀπὸ νέους. Ἡ ἀγωνία μου κί' οἱ φόβοι μου γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἡπειροῦ λιγοστεύουν τώρα ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ποὺ βγάζουν τὰ «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα». Ἐχὼ ὅλην τὴν ὄρεξιν νὰ διαθέσω τὶς μικρὲς μου προσωπικὲς δυνάμεις γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς προσπάθειας αὐτῆς.

(Θεσσαλονίκη 25
ΦΩΤΙΟΣ Μ. ΠΕΤΣΑΣ

«Μὲ βαθειὰ συγκίνηση πῆρα, τὸ πρῶτο σας φύλλο καὶ μ' ἀληθινὸ διαφέρο ἔτρεξα μὲ μιὰ τὶς σελίδες του στίς ὀπίσθεν ἐξελύσσεται ὀλοκάθαρο καὶ δροσερὸ τὸ μυρομένο ἀγέρι τῆς νεώτερης Ἡπειρωτικῆς πνευματικῆς ἀνθισσης.

Ζηλεύω καὶ ἐπαινῶ τὴν εὐγενικὰ σας προσπάθεια καὶ μακάρι τὰ «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα» νὰ φανοῦν ἀντάξια κάθε προσπάθειας.

με στὸ τέλος, τότε δηλαδὴ ποὺ θὰ μᾶς εἶναι ἀνώφελο. Δὲν τὸ λέει κί' παροιμία; τοῦ Ρωμαῖοῦ ἢ γνώμη ἔρχεται στὸ τέλος.

Τί' αὐτὸ ἂν θέλομε τὴν ἀγάπη μας τὴν ἡσυχία μας τὴ συναδέλφωση καὶ τὴν ὁμόνοια μακροῦ ἀπὸ συλλόγους καὶ σωματεῖας. Ὁ ἐγαδελφισμὸς μας ἔδω ἐπιβαλλεται. Ἐτσι μοναχὰ δὲ θὰ χαλασοῦμε τὴ ζαχαρένια μας, Ἐκτοὺς ἂν μπορεῖτε νὰ χαλιναγωγῆστε γιὰ χαρὴ τοῦ γενικοῦ καλοῦ καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἴδιας τὶς μικροφιλοδοξίες καὶ τὰ συμφέροντα σας.

Κ. Μιχαηλίδης

Στέλλοντάς σας μιὰ χρονιάτικη συνδρομὴ σὰς εὐχαριστῶ ὀλοφύχως ποὺ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ σταλεῖται τὸ πρῶτο σας φύλλο.

(Κατοχώρι—Λευκάδος)

ΓΙΑΝ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Καλά μου «Ἡπειρ. Φύλλα»

Ἡ ἐκδοσὴ σας χαρὰ κί' ἀναγάλιαση γιὰ κάθε διανοούμενο πατριώτη μας. Τὸν πιὸ φλογερὸ χαιρῆτισμὸ μὲ τὶς καλύτερες εὐχὰς μου.

Ποῖος Ἡπειρώτης δὲ θὰ θελήσῃ νὰ συντρέξῃ στὸν ἅγιο σας σκοπὸ ἢ δὲ θὰ φιλοδοξῆσῃ νὰ βάλῃ ἕνα λιανολίθαρὸ στὸν ὄνειρευμένο πύργο τῆς Ἡπειρωτικῆς Λογοτεχνίας; Καὶ σὰν ἕνας τέτοιος ταπεινὸς δουλευτῆς ἔρχομαι στὴν παρέα σας, φέρνοντας ἕνα κάποιον «ὕλικόν» ἀπ' τὸ χωριὸ μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΝΔΕΑΣ

«... Ἦτο αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψη ἑνὸς τέτοιου φύλλου, καθαρῶς φιλολογικοῦ στὸν τόπο μας.

Σὰς συχαίρω καὶ σὰς εὐχομεν κάθε δυνατὴ εὐδοκίμησιν στὸν ἀγαθερὸν ἀγῶνα σας.»

Ἡγουμενίτσα Ἡπειροῦ.

Μετὰ πολλὴν ἐκτίμησιν
Κ. Μιχαηλίδης

Σημ. τῶν «Ἡ Φ.» Ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς ποὺ λαβαίνομε παραθέτομε λίγων φίλων μας ἀπὸ διάφορα μέρη ποὺ ἔσπευσαν νὰ μᾶς συχαροθῶν γιὰ τὴν ἐκδοσὴν μας.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Ὁλμου Περάνθη: «Κώστας Κρυστάλλης» λυρική Βιογραφία μ' ἀνέκδοτες ἐργασίες τοῦ ποιητῆ, ἐκδοσὴ «Ἡπειρωτικοῦ Μέλлонτος» Ἀθῆναι 1936 σελ. 104, Δημ. Α. Ζώτου: Ἡ Ξενητεία τῶν Ἡπειρωτῶν» ἐκδοσις 6' 3η χιλιάς ἐκδοσις «Ἡπειρωτικοῦ Μέλлонτος» Ἀθῆναι 1936 σελ. 40 δραχ. 20.

Ἀπὸ τυπογραφικὸ ἀτύχημα τὰ «Ἡπειρ. Φ.» καθεστέρησαν λίγες μέρες στὸ ἐξῆς θὰ ἐκδίδονται κανονικά.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κωστ. Α. Μιχ. Εὐχαριστοῦμε θὰ σὰς παρακαλοῦσαμε νὰ μᾶς στέλνεται ταχτικά. Συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀδελφῆς σας.

Γιάν. Πινδ. Τὸ γράμμα σας μᾶς ἐνθουσιάζει. Συνεργασία σας δημοσιεύεται. Θὰ θέλαμε νὰ μᾶς στέλνεται ταχτικά. Ὅσο γιὰ τὸ βιβλίον σας καθὼς μᾶς γράφετε, δὲν τὸ λάβαμε.

Φῶτ. Πέτσ. (Θεσσαλονίκη.) Λάβαμε τὸ γράμμα σας μὲσω τοῦ κ. Χ. ὁ ἐνθουσιασμὸς σας καὶ ἡ τόσο ἐνθουσιώδης ἀπάντησὴν σας μᾶς ἐνισχύουν στὸ δύσκολο δρόμο μας. Τὴν περιμένουμε αὐτὴ τὴν ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τῶν νέων ποὺ ζοῦν μακριὰ ἀπ' τὴν Ἡπειρο Ἦταν ἀλήθεια φανερὴ ἡ ἔλλειψη ἑνὸς φιλολογικοῦ περιοδικοῦ. Καὶ μετὶς προσπάθησαμε νὰ συμπληρώσωμε τὴν ἔλλειψη αὐτὴ βάζοντας ὅλες τὶς δυνάμεις μας. Θὰ σὰς γράψωμε καὶ ἰδιαιτέρως. Ὅσο γιὰ τὸν κ. Χ. μᾶς εἶπε νὰ σὰς ἀπαντήσωμε ὅτι: «Ἐξήντα χρόνια τώρα δὲν ἔχω πληρώσει ποτὲ χρηματικὴν συνδρομὴν σὲ περιοδικὸν, πρώτη φορὰ τώρα μοῦ παρουσιάζεται ἡ ἀπαίτησις καὶ χρηματικῆς καὶ συγγραφικῆς συνδρομῆς! Ὁ θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ κί' ἀπὸ χειρότερα.»

Γιάν. Σκλαβεν. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Ὅσο γιὰ τὴν προτεινομένη συνεργασία σας εὐχαρίστως θὰ τὴ δεχόμαστε.

Ἡ Συνδρομὴ σας εὐχρηστέως εὐχαριστοῦμε.

Δαμ. Πέτσ. Μὲσω τοῦ ἀδελφοῦ σας λάβαμε τὴν Ἡθογραφία. Ἀρκετὰ καλογραμμῆ ἀλλὰ δυστυχῶς ὄχι γιὰ τὸ περιοδικὸν μας. Γιατὶ δὲν γράφετε κάτι τὸ πιὸ σοβαρὸ ποὺ θάχῃ θέσῃ στίς σελίδες μας; Περιμένομε.

Γιανν. Νυφ. Τὸ ποιῆμα σας πολὺ ἀδύνατο. Μπορεῖ νὰ χεῖτε κάποιον αἰσθητὴ ἀλλὰ δὲ μπορεῖτε νὰ τὸ ἀκδηλώσετε καλλιτεχνικά. Ἐργαστήτε μὲ περισσότερη προσοχὴ.